

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 204/22

Λουξεμβούργο, 15 Δεκεμβρίου 2022

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-124/21 P | International Skating Union κατά Επιτροπής

Ο γενικός εισαγγελέας Α. Ράντος προτείνει να αναιρεθεί η απόφαση με την οποία το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των κανόνων της Διεθνούς Ένωσης Παγοδρομίας

Προτείνει να αναπεμφθεί η υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

Η International Skating Union (Διεθνής Ένωση Παγοδρομίας, στο εξής: ISU) ζητεί τη μερική αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, International Skating Union κατά Επιτροπής (T-93/18). Με την απόφαση αυτή, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε εν μέρει την προσφυγή της που είχε ως αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 2017, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ¹. Η Επιτροπή είχε κρίνει στη δική της απόφαση, στις 8 Δεκεμβρίου 2017, ότι οι κανόνες της Διεθνούς Ένωσης Παγοδρομίας (ISU) με τους οποίους προβλέπονται αυστηρές ποινές εις βάρος των αθλητών που συμμετέχουν σε μη εγκεκριμένους από αυτήν αγώνες παγοδρομίας ταχύτητας αντιβαίνουν προς τους κανόνες του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού.

Παράλληλα έχει ασκηθεί αντανάιρεση, επίσης με αίτημα τη μερική αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, από τους δύο αθλητές που είχαν υποβάλει την καταγγελία βάσει της οποίας η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία κατά της ISU. Οι αθλητές αυτοί βάλλουν κατά του μέρους εκείνου της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου όπου κρίθηκε ότι ο αποκλειστικός και δεσμευτικός μηχανισμός διαιτησίας που έχει θεσπιστεί από την ISU δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι «ενισχύει» τον εξ αντικειμένου περιορισμό του ανταγωνισμού τον οποίο είχε διαπιστώσει η Επιτροπή.

Με τις σημερινές του προτάσεις, ο γενικός εισαγγελέας Αθανάσιος Ράντος προτείνει να αναιρεθεί η απόφαση και να αναπεμφθεί η υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

Επί της εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού στους κανόνες των αθλητικών ομοσπονδιών

Στις εισαγωγικές παρατηρήσεις του, ο γενικός εισαγγελέας διευκρινίζει **ποιο είναι το αναλυτικό πλαίσιο που πρέπει να εφαρμόζεται κατά την εξέταση των κανόνων των αθλητικών ομοσπονδιών υπό το πρίσμα του δικαίου του ανταγωνισμού**. Υπενθυμίζει ότι οι κανόνες που θεσπίζονται από τις ιθύνουσες αρχές του αθλητισμού, όπως οι κανόνες της ISU, δεν εκφεύγουν κατ' αρχήν της εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού. Δεδομένου ότι πρόκειται για κανόνες τους οποίους θέτουν οι αθλητικές ομοσπονδίες, η μνεία του άρθρου 165 ΣΛΕΕ στις ιδιαιτερότητες του αθλητισμού μπορεί να έχει σημασία, ιδίως κατά την εκτίμηση της

¹ Για το ιστορικό της διαφοράς, βλ. [ΑΤ αριθ. 159/20](#) [μη διαθέσιμο στην ελληνική γλώσσα].

ενδεχόμενης δικαιολόγησης των περιορισμών του ανταγωνισμού.

Ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου ², εφόσον τα περιοριστικά αποτελέσματα τα οποία επιφέρει ο επίμαχος κανονισμός μιας αθλητικής ομοσπονδίας μπορούν ευλόγως να θεωρηθούν αναγκαία για την κατοχύρωση της επίτευξης θεμιτού «αθλητικού» σκοπού, τα ως άνω μέτρα δεν εμπίπτουν στην απαγόρευση του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Τούτο όμως ισχύει υπό την προϋπόθεση ότι τα αποτελέσματα αυτά δεν βαίνουν πέραν του αναγκαίου μέτρου για τη διασφάλιση της επιδίωξης του συγκεκριμένου σκοπού.

Οι αθλητικές ομοσπονδίες, λόγω του ρόλου που συνήθως τους ανατίθεται, εκτίθενται σε κίνδυνο σύγκρουσης συμφερόντων, ο οποίος απορρέει από το γεγονός ότι, αφενός, έχουν ρυθμιστική εξουσία και, αφετέρου, ασκούν συγχρόνως οικονομική δραστηριότητα.

Ο γενικός εισαγγελέας τονίζει ότι **το γεγονός και μόνον ότι ο ίδιος φορέας ασκεί συγχρόνως τις αρμοδιότητες του ρυθμιστή και του διοργανωτή αθλητικών αγώνων δεν συνεπάγεται, αυτό καθ' εαυτό, παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού της Ένωσης**. Εξάλλου, η κύρια υποχρέωση την οποία υπέχει μια αθλητική ομοσπονδία ευρισκόμενη στην κατάσταση της ISU είναι να μεριμνά ώστε οι τρίτοι να μην στερούνται αδικαιολόγητα πρόσβασης στην αγορά, μέχρι του σημείου να νοθεύεται ο ανταγωνισμός στην αγορά αυτή. **Οι αθλητικές ομοσπονδίες μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να αρνούνται σε τρίτους την πρόσβαση στην αγορά, χωρίς να στοιχειοθετείται παράβαση των κανόνων του δικαίου του ανταγωνισμού, υπό την επιφύλαξη ότι η άρνηση αυτή δικαιολογείται από θεμιτούς σκοπούς και ότι τα μέτρα που λαμβάνουν οι ομοσπονδίες είναι ανάλογα προς τους επιδιωκόμενους σκοπούς.**

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

Ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει αν το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε ορθώς το άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ επιβεβαιώνοντας την απόφαση της Επιτροπής κατά το μέρος που διαπιστώθηκε με αυτήν η ύπαρξη περιορισμού του ανταγωνισμού εξ αντικειμένου.

Τίθεται το ζήτημα αν το Γενικό Δικαστήριο μπορούσε να προβεί σε «συνδυαστική» ή «παράλληλη» ανάλυση της ύπαρξης περιορισμού του ανταγωνισμού εξ αντικειμένου, αφενός, και της έλλειψης αντικειμενικών δικαιολογημένου και αναλογικού χαρακτήρα του περιορισμού αυτού, αφετέρου. Ο γενικός εισαγγελέας διαπιστώνει ότι η προσέγγιση του Γενικού Δικαστηρίου προκαλεί, σε κάποιον βαθμό, σύγχυση διότι δεν προκύπτει σαφώς τι είδους ανάλυση πραγματοποιήθηκε. Σε πρώτο στάδιο, το Γενικό Δικαστήριο ακολούθησε την κλασική προσέγγιση για τον εντοπισμό περιορισμού του ανταγωνισμού εξ αντικειμένου, αναλύοντας κατ' αρχάς το περιεχόμενο των κανόνων επιλεξιμότητας. Εντούτοις, σε δεύτερο στάδιο, κατά την εξέταση των σκοπών των ίδιων κανόνων, το Γενικό Δικαστήριο φαίνεται να τους εξετάζει υπό το πρίσμα των κριτηρίων που τέθηκαν από την απόφαση Meca-Medina και Majcen κατά Επιτροπής, η οποία αφορά τον αντικειμενικώς δικαιολογημένο χαρακτήρα των διαπιστωθέντων περιορισμών του ανταγωνισμού.

Ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι η θέση του Γενικού Δικαστηρίου αναφορικά με την ερμηνεία του περιεχομένου των κανόνων της ISU και η εκτίμησή του σχετικά με τον μη αναλογικό χαρακτήρα των κανόνων της ISU, βάσει των οποίων διαπίστωσε εξ αντικειμένου περιορισμό του ανταγωνισμού, είναι αβάσιμη. Ειδικότερα, θα οδηγούσε σε διεύρυνση της έννοιας του «εξ αντικειμένου περιορισμού του ανταγωνισμού», όπερ θα αντέβαινε σε πάγια νομολογία του Δικαστηρίου η οποία επιβάλλει να ερμηνεύεται στενά η έννοια αυτή.

Επομένως, **ο γενικός εισαγγελέας συνάγει το συμπέρασμα ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο χαρακτηρίζοντας τους κανόνες της ISU ως εξ αντικειμένου περιοριστικούς του ανταγωνισμού και προτείνει, ως εκ τούτου, να γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος αναιρέσεως και να αναιρεθεί η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου ως προς τη διαπίστωση της ύπαρξης περιορισμού του ανταγωνισμού εξ αντικειμένου.**

² Πρβλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2006, [Meca-Medina και Majcen κατά Επιτροπής](#), C-519/04 P (βλ. ΑΤ αριθ. 65/06).

Ο γενικός εισαγγελέας διευκρινίζει πάντως ότι πρέπει, επιπλέον, να ελέγχεται αν οι οικείες συμφωνίες έχουν «ως αποτέλεσμα» τον περιορισμό του ανταγωνισμού, κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Εν προκειμένω, αυτή η πτυχή της διαφοράς προϋποθέτει την εξέταση πραγματικών ζητημάτων βάσει στοιχείων που δεν εκτιμήθηκαν από το Γενικό Δικαστήριο στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Εξάλλου, δεδομένου ότι τα ζητήματα που αφορούν την ανάλυση των επιπτώσεων στον ανταγωνισμό δεν συζητήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, η υπόθεση δεν είναι, ως προς το σημείο αυτό, ώριμη προς εκδίκαση. Κατά συνέπεια, **ο γενικός εισαγγελέας προτείνει να αναπεμφθεί η υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και το Δικαστήριο να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα.**

Επί της ανταναιρέσεως

Ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει αν το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι εσφαλμένως η Επιτροπή διαπίστωσε ότι ο κανονισμός διαιτησίας της ISU ενίσχυε τον περιορισμό του ανταγωνισμού τον οποίο συνεπάγονταν οι κανόνες της ISU για την επιλεξιμότητα. Διερωτάται αν η Επιτροπή μπορούσε να χαρακτηρίσει τον αποκλειστικό και υποχρεωτικό μηχανισμό προσφυγής σε διαιτησία ως «ενισχυτικό στοιχείο» του περιορισμού του ανταγωνισμού στο πλαίσιο μεμονωμένης ανάλυσης, διακριτής από τη διαπίστωση της παράβασης, προσέγγιση η οποία εγείρει, κατά τη γνώμη του, ερωτηματικά εφόσον η Επιτροπή δεν έκρινε ότι η ρήτρα διαιτησίας μπορούσε να συνιστά παράβαση, αυτή καθ' εαυτήν.

Ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι ορθώς το Γενικό Δικαστήριο αναγνώρισε ότι η προσφυγή σε μηχανισμό αποκλειστικής και υποχρεωτικής διαιτησίας αποτελεί γενικώς αποδεκτή μέθοδο επίλυσης διαφορών και ότι η ίδια η σύναψη ρήτρας διαιτησίας δεν περιορίζει τον ανταγωνισμό. Επισημαίνει ακόμη ότι η προσφυγή σε διαιτησία μπορεί, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να δικαιολογείται από θεμιτά συμφέροντα συνδεδεμένα με την απαίτηση να υπάγονται οι αθλητικές διαφορές σε ειδικό δικαιοδοτικό όργανο.

Όσον αφορά τις διαιτητικές διαφορές που υποβάλλονται ενώπιον του TAS (Αθλητικού Διαιτητικού Δικαστηρίου), ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι δεν είναι παρόμοιες με τη διαιτησία η οποία συμφωνείται μεταξύ κρατών μελών και ιδιωτών στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών επενδύσεων όπως εκείνες που εξετάστηκαν στις αποφάσεις *Achmea*³ και *PL Holdings*⁴. Επομένως, οι νομολογιακές αρχές που αντλούνται από τις προαναφερθείσες αποφάσεις δεν μπορούν να εφαρμοστούν κατ' αναλογία ως προς την επίμαχη εν προκειμένω διαιτησία, καθόσον αυτή δεν είναι ικανή να υπονομεύσει την πρακτική αποτελεσματικότητα και την ενότητα του δικαίου της Ένωσης.

Ο γενικός εισαγγελέας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι ο αποκλειστικός και υποχρεωτικός μηχανισμός προσφυγής σε διαιτησία δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως «ενισχυτικό στοιχείο» του επίδικου περιορισμού του ανταγωνισμού.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Το Δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί αιτήσεως αναιρέσεως, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, κατά αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου. Καταρχήν, η άσκηση αναιρέσεως δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Εάν είναι παραδεκτή και βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση που η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς. Σε αντίθετη περίπτωση, αναπέμπει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, το οποίο δεσμεύεται από την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως.

³ Απόφαση της 6ης Μαρτίου 2018, *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158, βλ., επίσης, AT αριθ. 26/18).

⁴ Απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2021, *PL Holdings* (C-109/20, EU:C:2021:875, βλ., επίσης, AT 190/21).

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους
Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106

Μείνετε συνδεδεμένοι!

